

निधी वितरण- शासन घोषित किमान आधारभूत
किंमत ही विहित कालावधीतील कृषि उत्पन्न
बाजार समितीच्या आधारीत दरापेक्षा जास्त
असल्यास त्यामधील फरकाची रक्कम
बिजोत्पादक शेतकऱ्यांना देण्याबाबत.

महाराष्ट्र शासन
कृषि, पशुसंवर्धन, दुग्ध व्यवसाय विकास व मत्स्य व्यवसाय विभाग
शासन निर्णय क्रमांक: संकीर्ण २७२१/प्र.क्र.१५८/१ अ
मंत्रालय विस्तार, हुतात्मा राजगुरु चौक,
मादाम कामा मार्ग, मुंबई-४०० ०३२.
दिनांक: ३१ डिसेंबर, २०२१.

वाचा:-

१. कृषि व पदुम विभाग शासन निर्णय क्र.: संकीर्ण २७१७/ प्र.क्र.१९९/१अ, दि. १७.९.२०१८.
२. कृषि व पदुम विभाग शासन निर्णय क्र.: संकीर्ण २७१९/ प्र.क्र.१३८/१अ, दि.३०.१२.२०१९.
३. महाबीज याचे पत्र जा.क्र.महाबीज/उत्पादन/२०२१/६२३, दिनांक ०४.१०.२०२१.
४. कृषि आयुक्तालयाचे जा.क्र.कृआ/मुनि/१/२/एमएसपी/३३५६०/२०२१, दि.०८.१०.२०२१
५. कृषि व पदुम विभाग शासन निर्णय क्र.: संकीर्ण २७२१/ प्र.क्र.११३/१अ, दि.०६.०९.२०१९.
६. शासन पत्र क्र. संकीर्ण २७२१/प्र.क्र.१५८/१ अ, दि.०२.११.२०२१

प्रस्तावना:-

राज्यातील बिजोत्पादन कार्यक्रमात स्थिरता येण्याच्या दृष्टीने तसेच, शेतकऱ्यांचा बिजोत्पादन कार्यक्रमातील सहभाग कायम राखण्याच्या दृष्टीने दिनांक १७ सप्टेंबर, २०१८ च्या शासन निर्णयानुसार शासन घोषित किमान आधारभूत किंमत ही विहित कालावधीतील कृषि उत्पन्न बाजार समितीच्या आधारीत दरापेक्षा जास्त असल्यास त्यामधील फरकाची रक्कम महाराष्ट्र राज्य बियाणे महामंडळ मर्यादित, अकोला आणि राष्ट्रीय बियाणे महामंडळ, पुणे यांच्या बिजोत्पादक शेतकऱ्यांना देण्याबाबतची नवीन योजना लागू करण्यात आलेली आहे.

सन २०२०-२१ च्या खरीप/रब्बी बिजोत्पादन घेतलेल्या शेतकऱ्यांना कृषि उत्पन्न बाजार समिती आधारीत दर व शासन घोषित किमान आधारभूत किंमत (MSP) यामधील फरकाची रक्कम देणेसाठी एकूण रु.११६९.०१ लाख रकमेच्या अनुदानास मान्यता देण्यासाठी महाराष्ट्र राज्य बियाणे महामंडळ मर्यादित यांचा प्रस्ताव कृषि आयुक्तालय, पुणे यांचेकडून वाचा क्र.४ अन्वये प्राप्त झालेला होता. सदर प्रस्तावास राज्यस्तरीय समितीच्या दि.२६.१०.२०२१ रोजीच्या बैठकीमध्ये मान्यता देण्यात आलेली आहे. सन २०२१-२२ करिता सदर योजनेसाठी रु.२५००.०० लाख इतकी अर्थसंकल्पिय तरतूद करण्यात आलेली आहे. वित्त विभागाने सन २०२१-२२ च्या रु.२५००.०० लाख इतक्या एकूण उपलब्ध तरतूदीच्या ६० टक्के मर्यादित म्हणजे रु.१५००.०० लाख वितरीत करण्यास मान्यता दिलेली आहे.

सन २०१९-२० च्या बिजोत्पादक शेतकऱ्यांना कृषि उत्पन्न बाजार समिती आधारीत दर व शासन घोषित किमान आधारभूत किंमत (MSP) यामधील फरकाची रक्कम देणेसाठी रु. ६९१.६२ लाख इतका निधी वाचा क्र ०५ वरील दि. ०६.०९.२०२१ रोजीच्या शासन निर्णयान्वये वितरीत करण्यात आलेला आहे. वित्त विभागाने वितरणासाठी विहित केलेल्या ६० टक्के मर्यादेनुसार रु.१५००.०० लाख तरतूदीपैकी रु.८०८.३२ लाख तरतूद वितरणाकरिता उपलब्ध असून सदर निधी वितरीत करण्यास वित्त विभागाने मान्यता दिलेली आहे. त्यास अनुसरून रु. ८०८.३२ लाख इतका निधी आयुक्त (कृषि), कृषि आयुक्तालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे यांना वितरीत करण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती.

शासन निर्णय:-

खरीप व रब्बी हंगाम २०२०-२१ मध्ये राज्यातील बिजोत्पादन कार्यक्रमांतर्गत मूग, नागली, बाजरी, ज्वारी, भात, हरभरा, व करडई इत्यादी पिकांचा बिजोत्पादन कार्यक्रम महाराष्ट्र राज्य बियाणे महामंडळ मर्यादित (महाबीज), अकोला

यांच्यामार्फत राबविण्यात आलेला होता. शासन घोषित किमान आधारभूत किंमत आणि कृषि उत्पन्न बाजार समिती आधारित दर यामधील फरकाची रक्कम महाराष्ट्र राज्य बियाणे महामंडळ मर्यादित (महाबीज), अकोला यांच्या बिजोत्पादक शेतकऱ्यांना देण्यासाठी एकूण रु.८०८.३८ लाख इतका निधी वितरीत करण्यात येत आहे. या प्रित्यर्थ होणारा खर्च हा सन २०२१-२२ या आर्थिक वर्षाकरीता मंजूर केलेल्या अनुदानातून भागविण्यात येऊन खालील लेखाशिर्षाखाली टाकण्यात यावा.

मागणी क्रमांक डी-३-२४०१, पिक संवर्धन, १०३, बी-बियाणे,
(००)(२८) किमान आधारभूत किंमत (MSP) आणि कृषि उत्पन्न बाजार समिती आधारभूत दर
यामधील फरकाची रक्कम बिजोत्पादक शेतकऱ्यांना देण्याबाबत, (१०० टक्के राज्य कार्यक्रम)
३३- अर्थसहाय्य, (२४०१ A९२२)

२. सदर फरकाची रक्कम थेट लाभ हस्तांतरणाद्वारे बिजोत्पादक शेतकऱ्यांच्या आधारलिक बँक खात्यामध्ये जमा करण्यात यावी. हा निधी P.L.A./बँक खात्यामध्ये ठेवला जाणार नाही याची दक्षता घेण्यात यावी.
३. सदर निधी खर्च करताना विहित कर्यपद्धती अनुसरून सर्व वित्तीय कायदे/टेंडर नियमावली व नियमांचे/प्रक्रियेचे/वित्तीय अधिकारांच्या मर्यादेत/PED मॅन्युअलचे अधिन राहून /C.V.C. तत्वानुसार/CAG च्या निर्देशानुसार/प्रचलित शासन निर्णय/नियम/परिपत्रक/तरतुदीनुसार, बजेट व कोषागार नियमावलीनुसार खर्च करण्याची कार्यवाही अमंलबजावणी यंत्रणाची करावी. कोणत्याही परिस्थितीत कुठलाही शासन नियम/अधिकाराचा भंग होणार नाही, याबाबत दक्षता घेण्याची जबाबदारी संबंधित क्षेत्रिय कार्यालयाची राहिल.
४. सदर योजनेकरिता आयुक्त (कृषि), कृषि आयुक्तालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे यांना योजनेचे नियंत्रण अधिकारी म्हणून व त्यांचे कार्यालयातील सहाय्यक संचालक, लेखा-१ यांना आहरण व संवितरण अधिकारी म्हणून घोषित करण्यात येत आहे.
५. प्रस्तुतचे आदेश वित्तीय अधिकार नियम पुस्तिका, १९७८ मधील भाग- पहिला, उपविभाग तीन मधील अनु क्र. ४ येथील नियम २७ (२) (ब) अन्वये प्रशासकीय विभागाना प्रदान करण्यात आलेल्या अधिकारांमध्ये व वित्त विभाग अनौपचारिक संदर्भ क्र.३४७/२०२१/व्यय-१, दिनांक २९.११.२०२१ अन्वये देण्यात आलेल्या सहमतीनुसार काढण्यात येत आहेत. तसेच वित्त विभाग, शासन परिपत्रक क्रमांक अर्थसं-२०२१/ प्र.क्र.६४/अर्थ ३, दिनांक ०६.०४.२०२१ व शासन निर्णय क्र. अर्थसं-२०२१/ प्र.क्र.४८/अर्थ-३ व दिनांक २४.०६.२०२१ मधील अटी व शर्तीची पूर्तता करण्यात यावी.
६. सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संगणक संकेतांक २०२११२३१११५८०२२१०१ असा आहे. सदर आदेश डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

(उमेश चांदिवडे)
अवर सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रति,

१. मा.सचिव (कृषि), कृषि व पदुम विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
२. आयुक्त (कृषि), कृषि आयुक्तालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे.
३. मा.मंत्री (कृषि) यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई.
४. व्यवस्थापकीय संचालक, महाराष्ट्र राज्य बियाणे महामंडळ मर्यादित (महाबीज), अकोला.
५. विभागीय व्यवस्थापक, राष्ट्रीय बीज निगम, गुलटेकडी, पुणे.

६. संचालक (निविष्ठा व गुण नियंत्रण), कृषि आयुक्तालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे.
७. महाव्यवस्थापक (उत्पादन), महाराष्ट्र राज्य बियाणे महामंडळ मर्यादित (महाबीज), अकोला.
८. संचालक (विस्तार व प्रशिक्षण), कृषि आयुक्तालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे.
९. सर्व संचालक/सह संचालक, कृषि आयुक्तालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे.
१०. सर्व विभागीय कृषि सह संचालक.
११. सर्व जिल्हा अधिक्षक कृषि अधिकारी.
१२. सर्व जिल्हा कोषागार अधिकारी.
१३. महालेखापाल, महाराष्ट्र -१/२ (लेखापरिक्षा / लेखा व अनुज्ञेयता), मुंबई/नागपूर.
१४. अवर सचिव (१४३१), नियोजन विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
१५. वित्त विभाग (व्यय-१), मंत्रालय, मुंबई.
१६. कक्ष अधिकारी (२-अ), कृषि व पदुम विभाग, मंत्रालय, मुंबई- ४०००३२
१७. निवडनस्ती, कार्यासन १अ, कृषि व पदुम विभाग, मंत्रालय, मुंबई -४०००३२.